

Deres Ref.

Vår ref. (Bes oppgitt ved svar)

Dato:
11.05.18

PRIS FOR VELDREVEVET GÅRDSBRUK 2017 ER TILDELTE TOVE OG THOR HOLAND, ENGELØYVEIEN 439, 8289 ENGELØYA.

Statutter for utdeling av vandrepokal for veldrevet gårdsbruk.

Vedtatt av styret i Nordland landbrukssekskap på møte den 26. april 2012.

Kandidaten skal være en god ambassadør for landbruksnæringa.
Som kandidat kan være enkeltbruker, brukerfamilie eller fellestiltak.

Følgende kriterier skal vektlegges ved valg av kandidat:

- Kandidaten skal være utadrettet og ha en positiv holdning til yrket.
- Gården skal være et positivt element i kulturlandskapet.
- Det stilles krav om total kvalitet i produksjonen. Total kvalitet omfatter blant annet etikk, jord- og plantekultur, dyrestell, produkt kvalitet og at produksjonsfaktorene er tilpasset hverandre.
- Gården skal ha en sunn økonomi og en fornuftig utnyttning av ressursgrunnlaget.

Vandrepokalen for 2017 er tildelt Tove og Thor Holand, Engeløya, Steigen.

Kandidaten er foreslått av Steigen kommune. De skriver bl.a. følgende:

Steigen kommune foreslår Tove og Thor Holand som årets kandidater til pris for veldrevet gårdsbruk. Paret som er Nordlands største potetprodusenter holder til på Engeløya i Steigen. Der produserer de matpotet i stor skala, men har nå tenkt å gi seg og selge livsverket. Paret er 63 år og mener tiden er moden for å slippe andre til. Bruket har vokst seg til et «mønsterbruk» og vist at det går an å lykkes med potetproduksjon i Nord-Norge. Gården ligger i Bø med flott utsikt mot Vestfjorden og Lofotfjellene. Her er aktivt jordbruk med gårdbrukere som satser på framtida.

De kjøpte landbrukseiendommen i 1986 og starta opp med melkeproduksjon og oppføring av ungdyr. Etter noen år starta de opp med potetproduksjon. De drev i mange år med både melkeproduksjon og potetproduksjon, men etter hvert ble det satsa kun på potet.

Gården med bygninger og jord er velstelt. De har på grunnlag av sitt mangeårige arbeid og satsing i landbruket fått til en økonomisk og agronomisk bærekraftig drift. De er de eneste potetprodusenter i Nord-Salten og har ikke hatt noe lokalt miljø å støtte seg til. På grunn av dyktighet og stor interesse for faget har de kommet dit de er i dag.

Steigen kommune mener at Tove og Thor Holand er utmerkede kandidater til årets pris for veldrevet gårdsbruk.

Adresse:	Telefon	E-post	Kontonummer
Statens hus Moloveien 10 8002 Bodø	75 54 78 48	fmnojko@fylkesmannen.no	1503 46 01523

Utvalget som har vurdert innkomne forslag vil spesielt nevne følgende argumenter:

Tove fra Alstahaug og Thor fra Vestvågøy er oppvokst på gård, men begge hadde søsken med bedre odel. De måtte ut på det frie marked for å oppfylle bondedrømmen. Etter noen år som vedprodusenter utenfor Oslo, fikk de råd til å kjøpe seg en gård. En vinterdag i 1986 flyttet de til Engeløya i Steigen og overtok et melkebruk i full drift. Plutselig hadde de 120 mål dyrkamark, 18 kyr pluss ungdyr, to småunger og ingen kjenninger i nærheten.

I løpet av de neste 32 år har det skjedd mye.

De fikk to barn til, men mistet den yngste da hun var 18 år.

Fire år etter at de overtok, begynte de å dyrke poteter og bygde etter hvert potetlager.

Hensikten var både interesse for variert planteproduksjon og muligheten til å ha heltidsansatt og dermed større frihet.

Etter hvert ble det bygget ny bolig, verksted og redskapshus. Det ble dyrket og grøftet og gravd ned rørnett for vanningsanlegg. I tillegg fikk de kjøpe ca 200 mål dyrket mark.

De har levd etter filosofien at en bonde er allsidig som poteten. De har ført regnskapet, vært egen byggherre og reparert traktorer og maskiner selv sammen med gårdens ansatte.

Det meste av potetmaskinene har de importert fra England, Nederland og Danmark gjennom eget maskinfirma.

Barna måtte tidlig delta i gardsarbeidet. Arbeidet deres var viktig for utviklinga av gården.

Tove og Thor har vært opptatt av kunnskap og fikk særlig under oppstarten av potetproduksjonen stor hjelp av landbruksrådgivningen, tidligere kalt forsøksringen. Thor var en tid leder i Nord-Salten Forsøksring. Han satt også noen år i landsstyret for landbruksrådgivningen og i Grøntprodusentenes Samarbeidsråd.

Tove og Thor har deltatt på fagturner og seminarer i både Norge og utlandet. Dette framholder de som viktig siden det ikke er lokalt fagmiljø i potet- og grøntproduksjon.

For ti år siden avsluttet de kjøtt- og melkeproduksjonen og bygde om fjøs og plansilo til hensiktsmessige lagerbygninger. I tillegg bygde de et nytt potetlager med kapasitet til ca 600 tonn.

I den tiden startet sønnen Henning med egen potetproduksjon. Han leide jord fra andre bønder og maskiner, lager og arbeidshjelp fra foreldrene. Henning har leveringsavtale med Norgesgruppen og Rema. Foreldrene hadde med Coop.

Potetproduksjonen økte og i tillegg startet de med korn. Bygget ble solgt til to melkeprodusenter og brukt til kraftfor. Halm er mangelvare i Salten, så den ble også pakket og solgt, hovedsakelig til sauebønder.

Tove og Thor har lagt vekt på at det er viktigere å ta utgangspunkt i hva gårdsbruket egner seg til og hva bonden interesserer seg for enn hva som er tradisjonelt.

I 2017 var det blitt 450 mål dyrket mark på gården. I tillegg leide Henning og foreldrene 251 mål. Det ble til sammen dyrket 337 mål mandelpoteter, 148 mål korn og 216 mål gras.

Økonomien har vært god. Tove og Thor har ikke hatt arbeid utenom gården. I tillegg til de faste ansatte, har det opp gjennom årene vært mange deltidsansatte. De har også vært viktige for å klare de store arbeidstoppene, særlig vår og høst.

I mai 2018 overtok sønnen Henning og samboeren Dina gården og gårdsdrifta. De har vært bosatt i Oslo de senere årene.

Thor har i tillegg til vervene i planteproduksjon også vært leder i Steigen Bonde- og Småbrukarlag og medlem av styret i Nordland Bonde- og Småbrukarlag. Han har også rukket å delta i politikken som medlem av kommunestyret og formannskapet.

Adresse:	Telefon	E-post	Kontonummer
Statens hus Moloveien 10 8002 Bodø	75 54 78 48	fmnojko@fylkesmannen.no	1503 46 01523

Tove og Thor har vært opptatt av lokalmiljøet og vært aktive i bygdekvinnelag, ungdomslag og revygruppe.

Tove og Thor Holand har trivdes som bønder. De er forbilder for andre med god jord- og plantekultur, velstelt gård i svært god hevd og med sunn økonomi, engasjement i landbruket og ved å bevise for andre at det er fullt mulig å drive med planteproduksjon i Nord-Norge. Tove og Thor Holand er verdige vinnere av prisen for veldrevet gårdsbruk 2017.